

SVAR PÅ 10 AKTUELLE SPØRGSMÅL OM GYLLE

Miljø- og
Fødevareministeriet

gudsp

Dette projekt medfinansieres af "Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram", (GUDP) under Fødevareministeriet.

Få svarene på de 10 ofte stillede spørgsmål om gylle.

- Er der økonomi i at forsure den gylle der tilføres vintersæd?
- Bør svinegylle til vårsæd på lerjord udbringes før såning eller efter fremspiring?
- Er det en god ide at udbringe kvæggylle i vintersæd?
- Skal forsuret gylle udbragt med slæbeslanger på ubevokset jord nedmuldes?
- Må gylle udbringes med slæbesko til græs?
- Er nedfældning af gylle til vintersæd en god ide?
- Hvad er gødningsværdien af afgasset gylle?
- Bør man få udtaget analyser af sin gylle før udbringningsperioden?
- Må jeg udbringe gylle i weekender og helligdage?
- Skal kommunen give tilladelse til slangeudlægning af forsuret gylle inden såning?

Udnyttelsen af husdyrgødningen afhænger i høj grad af, hvordan husdyrgødningen håndteres. Der stilles derfor ofte en række spørgsmål til, hvordan udnyttelsen optimeres bedst muligt. I det følgende gives der en række svar på nogle af de mest spurgte spørgsmål.

ER DER ØKONOMI I AT FORSURE DEN GYLLE DER TILFØRES VINTERSÆD?

Tidligere forsøg har vist, at forsuring af den gylle der tilføres vintersæd typisk giver et merudbytte på mellem 1,5 og 2 hkg/ha. Værdien af dette merudbytte svarer nogenlunde til de ekstraomkostninger der er ved forsuringen. Indførslen af de nuværende økonomisk optimale kvælstofnormer betyder dog, at merudbyttet ved forsuring i dag er lavere end tidligere. Der er derfor under normale forhold ikke længere ikke økonomisk genvist ved at forsure den gylle der tilføres vintersæd. Forsuring kan dog stadig være økonomisk fordelagtigt ved udbringning af gylle med et højt pH (eksempelvis afgasset gylle), tyk gylle og ved udbringning på tørre, varme og blæsende dage.

BØR SVINEGYLLE TIL VÅRSÆD PÅ LERJORD UDBRINGES FØR SÅNING ELLER EFTER FREMSPIRING?

På sandjord får man som hovedregel den højeste og mest sikre udnyttelse af gyllens næringsstoffer ved at nedfælde den inden såning. Herved reducerer man også de lugtgener der er ved udbringningen, og de afgrødeskader det giver at køre i den fremspirede afgrøde. På sandjord opnås der samme udbytte ved pløjning før nedfældning af gylle, som ved nedfældning før pløjning.

På lerjord viser flere års forsøg dog, at der kan opnås samme udbytte ved tilførsel af slangeudlagt gylle efter fremspiring som ved nedfældning før såning. Forsøgene viser desuden, at tildeling af gylle efter fremspiring typisk øger proteinindholdet i kernen med ca. 0,5 procentenheder i forhold til nedfældning før såning.

[Til top](#)

ER DET EN GOD IDE AT UDBRINGE KVÆGGYLLE I VINTERSÆD?

Kvæggylle har sammenlignet med svinegylle et højere tørstofindhold og et højere indhold af organisk bundet kvælstof. Dette betyder, at kvæggyllen langsommere siver ned i jorden, og at det tager længere tid før kvælstofindholdet bliver tilgængeligt for afgrøden. Gødningsværdien af kvæggylle er derfor højere ved nedfældning før såning af vårafgrøder end ved udlægning med slæbeslanger i vintersæd. Hvis man ikke har andre alternativer end udbringning i vintersæd bør udbringningen ske så tidligt som muligt for at begrænse ammoniaktabet og sikre at omsætningen af det organiske bundne kvælstof sker i vækstsæsonen. Ved sen tildeling af kvæggylle til vintersæd i varme og tørre perioder, kan man med fordel forsure denne for at

begrænse ammoniaktabet.

SKAL FORSURET GYLLE UDBRAGT MED SLÆBESLANGER PÅ UBEVOKSET JORD NEDMULDES?

Ja, gylle udbragt på arealer uden etablerede afgrøder skal ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens § 30, stk. 2 nedmuldes hurtigst muligt og inden for 6 timer.

MÅ GYLLE UDBRINGES MED SLÆBESKO TIL GRÆS?

Gylle må ikke udbringes med slæbesko til græsafgrøder. Miljøstyrelsens vejledning på dette punkt er som følger. "Ved anvendelse af slæbesko rides en 1-2 cm rille i jorden, hvori gyllen udlægges. Ved anvendelse af slæbesko efterlades en betydelig mængde gylle over jordoverfladen, og denne udbringningsmetode kan derfor ikke anerkendes som nedfældning".

Slæbesko må derimod gerne benyttes som alternativ til slæbeslangeudlægning, eksempelvis i forbindelse med udbringning af forsuret gylle eller udbringning af gylle i vintersæd.

ER NEDFÆLDNING AF GYLLE TIL VINTERSÆD EN GOD IDE?

Som hovedregel anbefales det ikke at nedfælde gylle i vintersæd. Det skyldes dels den fysiske skade som nedfælderskærerne påfører planterne, og dels at nedfældning fører til ekstra kørsel i afgrøde på grund af den lavere arbejdsbredde.

Nedfældning medfører dog lavere ammoniaktab end slæbeslangeudlægning. Nedfældning ved systemer med stor arbejdsbredde og lav plantepåvirkning (eksempelvis slæbesko) kan derfor være et godt alternativ til slæbeslangeudlægning, specielt ved udbringning i varme, blæsende og tørre perioder. Dertil kommer, at mange forsøg viser, at proteinprocenten stiger med ca. 0,5 procentenheder ved at nedfælde frem for at slangeudlægge.

HVAD ER GØDNINGSVÆRDIEN AF AFGASSET GYLLE?

Afgasning af gylle i biogasanlæg forbedrer som udgangspunkt gyllens gødningsværdi, da afgasningen omsætter en del af gyllens organiske kvælstof, hvilket øger indholdet af plantetilgængeligt kvælstof (ammoniumkvælstof). Man har derfor tidligere set, at afgasset gylle typisk har et højere ammoniumindhold end ikke afgasset gylle, og at kvælstofudnyttelsen af afgasset gylle var mellem 5 og 10 procentenheder højere end for ikke afgasset svinegylle. I nogle anlæg tilføres der i dag imidlertid ofte større mængder tørstofrige biomasser som dybstrøelse, ensilage og planterester for at øge gasproduktionen. Dette har betydning for tørstofindholdet i den afgassede gylle og også for gødningsværdien af den afgassede gylle.

En undersøgelse af det gennemsnitlige ammoniumindhold på en række danske biogasanlæg viser, at ammoniumindholdet i afgasset gylle er faldet fra tidligere ca. 80 % til i dag i gennemsnit kun at udgøre 62 % af gyllens samlede kvælstofindhold, og at det gennemsnitlige tørstofindhold er på 4,8%. Afgasset gylle er således ofte tykkere og har en lavere andel af plantetilgængeligt

kvælstof end tidligere. Hvor man tidligere så, at værditallet af afgasset gylle til vinterhvede udgjorde 70-80, har man i nyere undersøgelser fundet værdital på mellem 50 og 70, hvilket viser, at kvælstofindholdet i den afgassede gylle kan være mindre plantetilgængeligt end tidligere. Der er dog en betydelig forskel mellem de enkelte anlæg, hvorfor det er vigtigt, at man tager udgangspunkt i det faktiske indhold i den gylle, man får leveret.

[Til top](#)

BØR MAN FÅ UDTAGET ANALYSER AF SIN GYLLE FØR UDBRINGNINGSPERIODEN?

Ja. Kendskab til gyllens indhold af næringsstoffer er afgørende for, at man undgår over- eller undergødskning af afgrøden. Husdyrgødningens indhold af næringsstoffer varierer betydeligt mellem bedrifter, mellem gylletanke og mellem årene, og svarer sjældent til det næringsstofindhold der fremgår af normtalsopgørelser. Det anbefales derfor, at man får foretaget en analyse af gyllens næringsstofindhold inden udbringningssæsonen. Behovet for analyse af gyllen vurderes øget i forbindelse med, at kvælstofnormerne nu er økonomisk optimale. Den højere tilladte kvælstofdosing kan føre til risiko for lejesæd i forbindelse med en evt. overgødskning ved højere kvælstofindhold i gyllen end forventet.

MÅ JEG UDBRINGE GYLLE I WEEKENDER OG HELLIGDAGE?

Ja, dog ikke alle steder. Gylle må udbringes både i weekender og på helligdage, dog ikke på marker som ligger inden for 200 meters afstand til byzone, sommerhusområder eller områder i landzone der er udlagt til boligformål. Udbringning af husdyrgødning må dog ikke give anledning til unødige gener. Kommunen kan derfor gribe ind overfor gener, der ligger ud over, hvad man må forvente ved normal landbrugsdrift.

Man bør selvfølgelig genere naboer mindst muligt og derfor så vidt muligt undgå at køre gylle ud i weekender og på helligdage, specielt i forbindelse med konfirmationer eller lignende. Det er i den forbindelse altid en god ide at orientere om planerne for gyllekørslen, således, at naboerne kan nå at sige til, hvis det er meget ubejlejligh.

SKAL KOMMUNEN GIVE TILLADELSE TIL SLANGEUDLÆGNING AF FORSURET GYLLE INDEN SÅNING?

Nej, kommunen skal kun informeres om at der vælges forsuring før såning. Desuden skal kommunen informeres om, hvordan man vil opfylde kravet om, at der supplerende skal udbringes forsuret gylle til et vintersædsareal, der udgør 20 % af det areal, der tilføres foruret gylle før såning.

[Til top](#)
